



## Jaarverslag 2017

### **Doel**

*Het ontwikkelen en aanbieden van onderwijs op universitair niveau voor 50-plussers. De HOVO-studenten volgen de colleges omdat ze zich persoonlijk willen ontwikkelen, de actualiteit en actuele ontwikkelingen in de wetenschap willen volgen en/of intellectuele uitdagingen zoeken.*

### **Taken**

*Het bureau HOVO draagt zorg voor de totale organisatie van de collegereeksen: van het samenstellen van het programma en het zoeken van goede docenten tot de publiciteit ervan, de inschrijving en betaling. De commissie HOVO, die is benoemd door het CvB, bewaakt de kwaliteit van het onderwijs onder andere door een gerichte keuze aan HOVO-colleges bij te wonen en door de evaluaties van deelnemers te vergelijken met de indruk die de commissie tijdens die colleges heeft gekregen. Regelmatig doet de commissie voorstellen voor onderwerpen en docenten.*

### **Feiten en Cijfers**

- 65 collegereeksen, 1741 inschrijvingen, gemiddeld aantal deelnemers per collegereeks 26,8 (in 2016 waren het er 27,6: 1794 deelnemers voor 65 cursussen).
- 116 docenten: oud-docenten van de Universiteit Leiden, freelancers en docenten uit het reguliere hoger onderwijs.
- De colleges in het voorjaar werden gemiddeld beoordeeld met een 8,2. De hoogste score was een 8,9, de laagste 7,3. Het beste scoorde Inleiding in de antieke geneeskunde door prof. dr. Manfred Horstmanshoff, direct gevolgd door vier series met een 8,8 (Nieuwe kosmische vergezichten door prof. dr. Johan Bleeker, Latijn voor gymnasiasten door dr. Michel Buijs, Hollandse literatuur: teveel huiskamerrealisme? door prof. dr. Ton Anbeek van der Meijden en Dinosauriërs door dr. Anne Schulp).



*Prof. dr. Olaf Kaper geeft college over de koninginnen van het Oude Egypte. © Marc de Haan*

In het najaar was de gemiddelde score 8,2. De hoogste score was 9,0, de laagste 7,0. Het beste scoorde Amerikaanse dromen en de Amerikaanse roman door dr. Wim Tigges, direct gevolgd met een 8,9 voor Thomas Mann: Jozef en zijn broers door Trixie Hölsgens MA en Vliegkunst in de natuur door prof. dr. John Videler.

## ***Belangrijkste ontwikkelingen van 2017***

- Vanaf 1 september is HOVO verplicht 21% BTW te betalen over de deelnemersgelden. 10% prijsverhoging in najaar 2016 was onvoldoende om de extra kosten te dekken. In het voorjaar van 2017 is de prijs daarom met 5% verhoogd.
- Een groeiend aantal deelnemers heeft voldoende aan digitaal studiemateriaal en bestelt dus geen extra versie op papier. In het voorjaar was de verhouding grofweg 2 op 5 en in het najaar was deze al gedaald tot 2 op 6.
- Het aantal inschrijvingen is iets teruggelopen ten opzichte van 2016. Deze daling vindt ook bij andere HOVO-instellingen in Nederland plaats. De organisatoren denken dat deze het gevolg is van de verhoging van de prijzen t.g.v. de BTW.
- De Universiteit Leiden nam in 2017 een nieuwe website in gebruik. In juni hebben medewerkers van het bureau extra tijd gestoken in de opmaak van deze pagina's.
- Sinds 1 september worden de reserveringen voor collegezalen aan de Universiteit Leiden centraal behandeld. HOVO krijgt nu veel vaker zalen toebedeeld op de begane grond en voorzien van geluidversterking. Het resultaat van deze keuze is wel dat de spreiding over de gebouwen van de faculteiten ook groter is geworden.
- Met ingang van het najaar van 2017 vinden enkele collegereeksen van het HOVO van de Universiteit Leiden plaats in de universiteitsgebouwen in Den Haag.



*Dr. Anne Schulp geeft een HOVO-college in Naturalis. © Marc de Haan*

### ***Medewerkers bureau HOVO in 2017***

Drs. Yvonne Leunissen, Annette Lips, Camilla Teske MA, drs. Laetitia Smit (hoofd)

### ***Leden van de commissie HOVO in 2017***

Prof. dr. ir. J.A.M. Bleeker, Prof. dr. E.P. Bos (voorzitter), Prof. dr. W.L. Idema, Prof. dr. P. ter Keurs, Prof. dr. E. van der Meijden, Prof. dr. J.M. Otto, Drs. J.M.H. van der Tak-Aschoff, Prof. dr. R. Tijdeman, Prof. dr. R.P. de Vries, Dr. G. Wolters.